

VYHODNOCENÍ VLIVŮ ÚZEMNÍHO PLÁNU NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ

metodický pokyn
(pracovní znění pro ověření v praxi)

• Co je vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území • Jeho součásti • Čím se řídí • Kdy se zpracovává • Podklady pro zpracování • Kdo je zpracovává • Jak se projednává • Obsah vyhodnocení

Přílohy

Schéma vyhodnocení vlivů územních plánů na udržitelný rozvoj území
Modelové ověření využitelnosti metodického pokynu na konkrétním územním plánu
(za stavu, kdy nejsou k dispozici územně analytické podklady)

Související odkazy

Územně analytické podklady: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2541>
Principy a pravidla územního plánování: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2571>

Ministerstvo pro místní rozvoj
Ústav územního rozvoje

Vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území

Metodický pokyn (pracovní verze pro ověření v praxi)

Legenda: Text doplněný na základě poznatků z ověření metodického pokynu v praxi.

Co je vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území a jeho součástí

Vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území (dále jen „**vyhodnocení**“) je jedním z úkolů územního plánování. Vyhodnocení se zpracovává postupem podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 68/2007 Sb. (dále jen „stavební zákon“). Toto vyhodnocení zároveň naplňuje požadavky evropského i českého práva na posuzování vlivů na životní prostředí a na posouzení vlivu na území NATURA 2000 (viz níže).

Udržitelný rozvoj území spočívá ve vyváženém vztahu územních podmínek pro:

- příznivé životní prostředí,
- hospodářský rozvoj,
- soudržnost společenství obyvatel území (tj. příznivé sociální podmínky)

Udržitelný rozvoj území uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích (§ 18 odst. 1 stavebního zákona). Uvedené tři skupiny podmínek udržitelného rozvoje (nejen rozvoje územního) se obecně nazývají **pilíře udržitelného rozvoje**.

Vyhodnocením vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území se tedy rozumí vyhodnocení vlivů koncepce rozvoje území obce navržené územním plánem na vyváženost vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.

Účelem „**vyhodnocení**“ je zjištění, předpokládaného vlivu uplatňování územního plánu (dále jen „ÚP“) na vyvážený vztah územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.

Poznámka:

Podrobně o uplatnění principů udržitelného rozvoje v územním plánování hovoří publikace Principy a pravidla územního plánování v části A – zdroj [10] a rovněž práce Uplatnění principů udržitelného rozvoje v územním plánování – zdroj [11].

Vyváženým vztahem územních podmínek se rozumí takový stav využití území, kdy je území využíváno dosažitelně optimálním způsobem, jeho hodnoty [§ 18 odst. 4, § 19 odst. 1 písm. a) stavebního zákona] jsou chráněny a rozvíjeny a vyhodnocení stavu území a trendů jeho rozvoje nezavdává důvody k obavám ze současných nebo budoucích rizik, způsobených jednostranným rozvojem bez kompenzačních opatření, disproporcemi mezi způsoby využití území nebo střety mezi oprávněnými zájmy v území a záměry změn jeho využití. Takovýto vyvážený vztah územních podmínek je cílem řešení územního plánu a předpoklady jeho dosažení

uplatňováním územního plánu jsou prověřovány postupem vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území.

Vyváženost znamená optimální proporcionální vztah mezi všemi třemi pilíři z hlediska udržitelného rozvoje. Tento vyvážený vztah představuje rovnováhu mezi pilíři a jejich složkami, nikoli však rovnováhu statickou, kdy jsou všechny potřeby a jejich naplnění zcela vyrovnány a tím odpadá důvod k jakémukoli vývoji. Vyváženost zde znamená rovnováhu dynamickou, která musí mít vždy napětí v postupném naplňování rozvojových potřeb prostřednictvím územního plánu jako stimul dalšího rozvoje.

Čím se řídí vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území

Postup zpracování a obsah dokumentace vyhodnocení je dán:

- **zákonem č. 183/2006 Sb.**, o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění zákona č. 68/2007 Sb. (dále jen „stavební zákon“)
- **vyhláškou č. 500/2006 Sb.**, o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti (dále jen „vyhláška“)
- zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zejména ustanoveními § 45 i (týká se posouzení vlivu na území Natura 2000)
- zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, zejména ustanoveními § 10 i (týká se posouzení vlivů na životní prostředí)

Související předpisy evropského práva:

- Směrnice 2001/42/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí
- Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
- Směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků

Kdy se zpracovává vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území

Zadání územního plánu

V návrhu zadání pořizovatel uvede jemu známé okolnosti, které mohou být významné pro správnou úvahu dotčených orgánů na úseku posuzování vlivů na životní prostředí nebo ochrany přírody. Těmito okolnostmi jsou například:

- Přítomnost území Natura 2000 v řešeném území (evropsky významné lokality, ptačí oblasti);
- Možnost střetu předpokládaných nebo požadovaných změn v území s ochranou území Natura 2000;
- Předpokládané směry a rozsah územního rozvoje, pokud je možné je určit;
- Charakter předpokládaného nebo požadovaného rozvoje.

Vyhodnocení vlivů ÚP na udržitelný rozvoj území se zpracovává jen v těch případech, kdy dotčený orgán uplatní ve svém stanovisku k návrhu zadání ÚP požadavek na

posouzení vlivů územního plánu na životní prostředí (dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí) nebo pokud **dotčený orgán nevyloučí významný vliv na evropsky významnou lokalitu či ptačí oblast** (dle zákona o ochraně přírody a krajiny). V takovém případě doplní pořizovatel do návrhu zadání ÚP požadavky na **vyhodnocení vlivů ÚP na udržitelný rozvoj území** (§ 47 odst. 2 a 3 stavebního zákona). V ostatních případech se „**vyhodnocení**“ nezpracovává.

„**Vyhodnocení**“ je součástí odůvodnění ÚP (§ 53 odst. 5 stavebního zákona). Náklady na zpracování „**vyhodnocení**“ nese obec, která rozhodla o pořízení ÚP, náklady na jeho projednání nese pořizovatel (§ 45 odst. 1 a 2 stavebního zákona) s výjimkou případů uvedených v § 45 odst. 2 a 4 stavebního zákona.

Koncept územního plánu

Pokud krajský úřad jako dotčený orgán na úseku posuzování vlivů na životní prostředí uplatní k návrhu zadání ÚP požadavek na posouzení vlivů na životní prostředí, nebo pokud dotčený orgán na úseku ochrany přírody a krajiny nevyloučí významný negativní vliv na území evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti (tj. na území Natura 2000), **je třeba tato stanoviska považovat za podnět dotčeného orgánu ke zpracování konceptu ÚP** ve smyslu § 47 odst. 5 stavebního zákona.

V případech, kdy krajský úřad ve svém stanovisku k návrhu zadání požaduje provést posouzení vlivů na životní prostředí, avšak nepožaduje zpracování variant a posouzení vlivu na území Natura 2000 se nezpracovává, **lze zadat přímo zpracování návrhu ÚP** včetně vyhodnocení vlivů ÚP na udržitelný rozvoj území. Koncept se nezpracovává rovněž v případech, pokud orgán ochrany přírody **souhlasí, že bude posuzován jen návrh ÚP** ve vztahu k nulové variantě, tj. k současnému stavu. V ostatních případech se doporučuje zastupitelstvu obce uložit zadáním ÚP **zpracování konceptu ÚP, ověřujícího variantní řešení** a návrh zadání se v tomto smyslu upraví (§ 47 odst. 3 a 5 stavebního zákona). Zpracování konceptu, případně návrhu ÚP, včetně vyhodnocení vlivů ÚP na udržitelný rozvoj území, zajistí pořizovatel (§ 48 odst. 1 stavebního zákona). „**Vyhodnocení**“ je součástí odůvodnění konceptu, případně návrhu ÚP (příloha č. 7 vyhlášky). V případě variantního řešení ÚP obsahuje odůvodnění také zdůvodnění výběru varianty řešení s přihlédnutím k posouzení vlivů variant řešení, které je obsaženo ve „**vyhodnocení**“ (§ 49 odst. 2 stavebního zákona).“

Návrh územního plánu

„**Vyhodnocení**“ je součástí **návrhu ÚP** v případě, že zadání ÚP obsahuje požadavek na jeho zpracování a **nebyl zpracováván koncept ÚP** (§ 47 odst. 3 stavebního zákona). To je možné pouze v případech, kdy dotčený orgán ve svém stanovisku k posouzení vlivů na životní prostředí nepožaduje zpracování variant a dotčený orgán ochrany přírody vyloučil významný negativní vliv na území Natura 2000. „**Vyhodnocení**“ je obsaženo v odůvodnění návrhu ÚP. Součástí textové části odůvodnění je i stanovisko krajského úřadu **k vyhodnocení vlivů na životní prostředí a sdělení pořizovatele, jak bylo toto stanovisko zohledněno, popřípadě zdůvodnění, proč toto stanovisko nebo jeho část nebyly respektovány** [§ 53 odst. 5 písm. b) a c) stavebního zákona].

Změna územního plánu

„**Vyhodnocení**“ je součástí **změny ÚP** v případě, že k návrhu zprávy o uplatňování ÚP nebo k návrhu zadání změny ÚP dotčený orgán ve svém vyjádření:

- uplatní požadavek na posouzení vlivů na životní prostředí, nebo

- nevyloučí významný negativní vliv na evropsky významnou lokalitu či ptačí oblast (tj. na území Natura 2000).

Požizovatel v těchto případech návrh pokynů pro zpracování návrhu změny ÚP, nebo zadání změny ÚP doplní o požadavek na vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území (§55 odst. 1 stavebního zákona). Dále se postupuje obdobně, jako u konceptu a návrhu ÚP.

Podklady vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území

Hlavním podkladem pro vyhodnocení jsou **územně analytické podklady** (dále jen „ÚAP“), pořizované úřadem územního plánování pro jeho správní obvod (viz Metodiku pořizování ÚAP – zdroj [9]).

ÚAP mj. zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území, vyhodnocují udržitelný rozvoj území a určují problémy k řešení v územně plánovacích dokumentacích. Náležitosti obsahu ÚAP stanovuje vyhláška v § 4. V části A přílohy č. 1 vyhlášky jsou uvedeny podklady, pro rozbor udržitelného rozvoje území ÚAP obcí (v části B pak ÚAP krajů).

ÚAP obsahují

a) **podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území** (dále jen „PRURÚ“), sestávající z:

- textové části, která obsahuje
 - vyhodnocení stavu a vývoje území,
 - hodnoty území,
 - limity využití území,
 - vyhodnocení záměrů na provedení změn v území;
- grafické části, která obsahuje
 - výkres hodnot území,
 - výkres limitů využití území,
 - výkres záměrů na provedení změn v území;

b) **rozbor udržitelného rozvoje území** (dále jen „RURÚ“), sestávající z:

- textové části, která obsahuje
 - vyhodnocení udržitelného rozvoje území;

Vyhodnocení udržitelného rozvoje území se provádí metodou SWOT analýzy. Silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby jsou uváděny v tematickém členění na:

 - horninové prostředí a geologii,
 - vodní režim,
 - hygienu životního prostředí,
 - ochranu přírody a krajiny,
 - zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa,
 - veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu,
 - sociodemografické podmínky,
 - bydlení,
 - rekreaci,
 - hospodářské podmínky;
- vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek;
 - pro příznivé životní prostředí,
 - pro hospodářský rozvoj,
 - pro soudržnost společenství obyvatel území;
- určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci;

- grafické části, která obsahuje problémový výkres.

Ve vztahu k uvedenému členění rozboru udržitelného rozvoje území má vyhodnocení vlivu ÚP na udržitelný rozvoj území dvojí úroveň, požadovanou také v příloze č. 5 vyhlášky a to:

- **hodnocení vlivu na jednotlivé složky udržitelného rozvoje**, ve kterém se popisuje vliv ÚP zejména na výsledky vyhodnocení udržitelného rozvoje území RURÚ (body C a D, přílohy č. 5 vyhlášky),
- **hodnocení vlivu na celkovou vyváženost územních podmínek** danou proporcionálním vztahem mezi pilíři udržitelného rozvoje.(bod F přílohy č. 5 vyhlášky).

Tento vztah je popsán dále v „Obsahu vyhodnocení vlivů ÚP na udržitelný rozvoj území“, zejména v bodech C, D a F.

Poznámka:

Vazby jednotlivých částí ÚAP na vyhodnocení vlivů ÚP na udržitelný rozvoj území jsou uvedeny v příloze 1 metodického pokynu.

Problematiku veřejné dopravní a technické infrastruktury je možno v případě potřeby členit na tři samostatná témata (doprava, energetika, vodní hospodářství), případně na další dílčí témata podle jednotlivých technických subsystémů.

V případě, že nejsou k dispozici ÚAP, bude pořízení ÚP vždy zahrnovat i zpracování **průzkumů a rozborů** řešeného území v rozsahu odpovídajícím územně analytickým podkladům (§ 185 odst. 3 stavebního zákona), to je přiměřeně zejména požadavkům dle odst. 1 § 4 vyhlášky a obsahu PRURÚ ÚAP obcí dle části A přílohy č. 1 vyhlášky a rovněž přiměřeně rozsahu a charakteru řešeného území a předpokládaným záměrům v území (viz Metodiku pořizování ÚAP – zdroj [9]). V takovém případě se vyhodnocení vlivu ÚP na udržitelný rozvoj území zpracovává na základě těchto průzkumů a rozborů.

Dalšími podklady pro vyhodnocení jsou:

- **zásady územního rozvoje** příslušného kraje,
- **Politika územního rozvoje České republiky.**

Kdo zpracovává vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území

Zpracování vyhodnocení zajišťuje **pořizovatel** územního plánu.

Náležitosti obsahu vyhodnocení (sestavajícího z částí A až F) jsou uvedeny v příloze č. 5 vyhlášky.

Část A je nazvaná vyhodnocení vlivů ÚP na životní prostředí. K posouzení vlivů na životní prostředí jsou oprávněny jen fyzické osoby, které jsou držiteli **autorizace podle § 19 zákona č. 100/2001 Sb. a vyhlášky č. 457/2001 Sb.**

Část B je nazvaná vyhodnocení vlivů ÚP na území Natura 2000. K posouzení vlivu na evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast jsou oprávněny pouze fyzické osoby, které jsou držiteli zvláštní **autorizace podle § 45i odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. a vyhlášky 468/2004 Sb.**

Zpracování části A a B vyhodnocení pořizovatel zadá uvedeným osobám se zvláštními autorizacemi, nebo nutnost kooperace s nimi zohlední ve smluvním vztahu s projektantem ÚP, nebo jiným zpracovatelem vyhodnocení.

Oprávnění k zpracování ostatních částí vyhodnocení není nijak legislativně omezeno, proto může pořizovatel zadat jeho zpracování projektantovi územního plánu, nebo jiné osobě.

Poznámka:

Z hlediska větší objektivity hodnocení lze však obecně doporučit spíše zadání vyhodnocení jiné osobě.

Jak se projednává vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území

„**Vyhodnocení**“ se projednává v rámci projednání konceptu, případně návrhu ÚP, nebo jeho změny, pokud je jejich součástí (§ 48, § 50, § 51, § 52 stavebního zákona). Pokud je ÚP řešen ve variantách, zpracovává se vyhodnocení jako součást konceptu ÚP, a to v porovnání jednotlivých variant se stávajícím stavem území (to je s RURÚ ÚAP příslušné obce s rozšířenou působností) a mezi sebou. V případě, že jsou ÚP nebo jeho změna řešeny invariantně, zpracovává se „**vyhodnocení**“ jako součást návrhu ÚP, a to v porovnání se stávajícím stavem území (to je s RURÚ ÚAP příslušné obce s rozšířenou působností). Uvedená porovnání se zpracovávají v rámci částí D a F dále uvedeného obsahu „**vyhodnocení**“. Zpráva o projednání návrhu ÚP nebo jeho změny, obsahující mj. sdělení, jak byly zohledněny výsledky vyhodnocení, se předkládá krajskému úřadu (§ 12 vyhlášky).

Pokud je zřízena **Rada obcí pro udržitelný rozvoj území** (dále jen „Rada obcí“), jakožto zvláštní orgán obecního úřadu obce s rozšířenou působností, projedná „**vyhodnocení**“ a sdělí pořizovateli své vyjádření k vyhodnocení vlivů konceptu (případně návrhu) ÚP na udržitelný rozvoj území s doporučením jedné varianty (bylo-li zpracováno variantní řešení) do 30 dnů od předložení podkladů, jinak se k němu nepřihlíží. Od projednání návrhu ÚP v Radě obcí je možné upustit, pokud projednala jeho koncept a návrh ÚP obsahuje variantu řešení, kterou doporučila (§ 48 odst. 6, případně § 50 odst. 3 stavebního zákona).

Pokud není Rada obcí zřízena, pak se ustanovení § 48 odst. 6 případně § 50 odst. 3 stavebního zákona neuplatní.

Obsah vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území

A. Vyhodnocení vlivů územního plánu na životní prostředí

Postup:

Tuto část „**vyhodnocení**“ zpracovává odborník s příslušnou autorizací (viz výše) na základě přílohy stavebního zákona a v souladu s podmínkami dle § 10i zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí.

Poznámka:

Vyhodnocení vlivů územního plánu na životní prostředí je součástí odůvodnění územního plánu.

B. Vyhodnocení vlivů územního plánu na území Natura 2000

Postup:

Tuto část „**vyhodnocení**“ zpracovává odborník s příslušnou autorizací (viz výše) na základě stavebního zákona a v souladu s podmínkami dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Poznámka:

Vyhodnocení vlivů územního plánu na území Natura 2000 je součástí odůvodnění územního plánu.

C. Vyhodnocení vlivů územního plánu na stav a vývoj území podle vybraných sledovaných jevů obsažených v územně analytických podkladech

Postup:

Z **PRURÚ ÚAP** pro správní obvod obce s rozšířenou působností se vyberou ty **sledované jevy**, které se v řešeném území vyskytují, **nebo s ním přímo souvisí, nebo které** jsou podstatně ovlivněny konceptem/návrhem územního plánu, případně jej podstatně ovlivňují a lze u nich tento vliv prokázat. Jevy se vyberou zejména podle části A přílohy č. 1 vyhlášky a dle potřeb se doplní na základě doplňujících průzkumů a rozborů (§ 11 odst. 1 vyhlášky), případně o další potřebné údaje (dle řádku 119 části A přílohy č. 1 vyhlášky). Dle potřeby lze vybrat i jevy z části B přílohy č. 1 vyhlášky.

Popíše se, jaký vliv má navrhované řešení, případně varianty řešení, na tyto vybrané sledované jevy.

Poznámka:

V příloze č. 1 vyhlášky nejsou sledované jevy tříděny podle pilířů udržitelného rozvoje. S ohledem na zpracování bodu F. I. je však možné takové uspořádání vybraných jevů doporučit, zejména proto že výběr jevů musí vždy zahrnovat všechny pilíře udržitelného rozvoje.

V případě hodnocení vlivu ÚP na sledované jevy spadající do environmentálního pilíře lze odkázat na jejich hodnocení v části A, případně B „**vyhodnocení**“.

Tam, kde je to účelné, se uvede např. velikost zastavitelné plochy, délka komunikací a sítí apod. Smyslem je porovnání variant zejména s ohledem na ochranu nezastavěného území a ekonomické aspekty návrhu.

Základní podmínky ochrany krajinného rázu (tedy i zohlednění vlivů územního plánu na krajinný ráz) jsou součástí územního plánu (viz odst. 1 písm. f) přílohy č. 7 vyhlášky č. 500/2006 Sb.). Hodnocení vlivu územního plánu na krajinný ráz se proto do této části nezařazuje. Lze je případně zohlednit jako součást vyhodnocení v části F.

D. Předpokládané vlivy územního plánu na výsledky analýzy silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb v území

Postup:

Z vyhodnocení udržitelného rozvoje **RURÚ ÚAP** pro správní obvod obce s rozšířenou působností se vyberou nejvýznamnější **silné a slabé stránky** (vnitřní charakteristiky), **příležitosti a hrozby** (vnější vlivy) a hodnoty, které podstatně ovlivňují území obce řešeného ÚP, nebo které jsou podstatně ovlivněny konceptem/návrhem územního plánu, případně jej podstatně ovlivňují a lze u nich tento vliv prokázat.

Vyhodnotí se vliv řešení ÚP, případně variant řešení, na tyto jevy (to je porovnání se stávajícím stavem). Pro vyhodnocení se použije postup hodnocení SWOT analýzou podle § 4 odst. 1 písm. b) vyhlášky, rovněž lze využít metodický návod pro tvorbu SWOT analýz (viz Metodiku pořizování ÚAP – zdroj [9]).

Popíše se, jaký je vliv konceptu/návrhu ÚP v členění na:

D.I. Vliv na eliminaci nebo snížení hrozeb řešeného území

D.II. Vliv na posílení slabých stránek řešeného území

D.III. Vliv na využití silných stránek a příležitostí řešeného území

D.IV. Vliv na stav a vývoj hodnot řešeného území

V případě variant řešení ÚP se provede jejich vzájemné porovnání.

Poznámka:

V případě, že jsou k dispozici územně analytické podklady, doporučuje se popsat pouze předpokládané vlivy řešení územního plánu na výsledky analýzy silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb v území.

Hodnoty je nutno chápat komplexně. Mohou být přírodní, společenské (včetně kulturních) a ekonomické. Každá hodnota má přitom vždy více různou měrou zastoupených aspektů (přírodních, společenských, kulturních, ekonomických).

E. Vyhodnocení přínosu územního plánu k naplnění priorit územního plánování

Pro potřeby územního plánu jsou prioritami územního plánování míněny priority stanovené v zásadách územního rozvoje (dále jen „ZÚR“), případně v politice územního rozvoje (dále jen „PÚR“), které se významným způsobem vážou k řešenému území.

Poznámka:

Pokud nejsou k dispozici ZÚR, je možno vycházet pouze z priorit stanovených v PÚR.

Postup:

Popíše se, které **priority** stanovené v ZÚR/PÚR a významným způsobem vázané k řešenému území byly zohledněny v územním plánu a jak byly naplněny.

Poznámka:

Stanovení priorit, jež je v ÚP třeba naplnit, by mělo být provedeno již v zadání ÚP.

Do značné míry se vyhodnocení v této části překrývá s odůvodněním územního plánu. Jde však spíše o nedostatek stavebního zákona, který toto pojetí umožňuje.

Doporučuje se proto soustředit se zde na stručné vyjádření jak územní plán konkrétně naplňuje priority ve vztahu k udržitelnému rozvoji území.

F. Vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území - shrnutí

F.I. Vyhodnocení vlivů ÚP na vyváženost vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území, jak byla zjištěna v rozboru udržitelného rozvoje území.

Postup:

Na základě vyhodnocení vyváženosti vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území obsaženém v RURÚ ÚAP pro správní obvod obce s rozšířenou působností (§ 4 odst. 1 písm. b) bod 1. vyhlášky) se vyhodnotí **disproporce vzájemné vyváženosti pilířů udržitelného rozvoje**, které nejvíce ovlivňují udržitelný rozvoj řešeného území.

Posoudí se vliv řešení ÚP na tyto disproporce (to je porovnání se stávajícím stavem) a z hlediska možných dopadů na vyváženost vztahu územních podmínek udržitelného rozvoje území (např. porovnání vyváženosti vlivu nové komunikace vzhledem ke zlepšení mobility obyvatelstva, ohrožení životního prostředí hlukem a ovlivnění ekonomických činností v obci).

Uvedou se klady a zápory realizace ÚP na vyváženost vztahu územních podmínek udržitelného rozvoje území.

V případě variant řešení ÚP se provede jejich vzájemné porovnání a uvede se vhodnější varianta s odůvodněním výběru.

Poznámka:

Pokud bude pro zvolena forma bodového hodnocení dle indikátorů, např. tabulkovou formou, pak je třeba uvést zdroj indikátorů. Hodnocení udržitelného rozvoje území ale není obdobou metod hodnocení environmentálních faktorů. Povaha jevů ekonomického a sociálního pilíře taková hodnocení umožňuje jen velmi obtížně. Doporučuje se proto raději slovní hodnocení konkrétních částí jednotlivých pilířů.

F.II. Shrnutí přínosu územního plánu k vytváření podmínek pro předcházení

- **zjištěným rizikům ovlivňujícím potřeby života současné generace obyvatel řešeného území**
- **předpokládaným ohrožením podmínek života generací budoucích**

Postup:

Na základě určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci RURÚ ÚAP pro správní obvod obce s rozšířenou působností (§ 4 odst. 1 písm. b) bod 1. vyhlášky) se vyhodnotí rizika a předpokládaná ohrožení, podstatně se uplatňující v řešeném území.

Shrne se přínos ÚP k omezení rizik a ohrožení vymezených v rozboru udržitelného rozvoje území, to je jak ÚP přispěl k jejich odstranění, omezení či k jejich prevenci v současnosti i do budoucna (to je porovnání se stávajícím stavem) a posoudí se, zda navrhované řešení nepředstavuje pro území jiná rizika či ohrožení.

Posoudí se, zda navržené řešení neohospodárně či nevratně nevyužívá obnovitelné a neobnovitelné zdroje v území (lesy, půdu, suroviny apod.).

V případě variant řešení ÚP se provede jejich vzájemné porovnání a uvede se vhodnější varianta s odůvodněním výběru.

Obecná doporučení

Nemělo by docházet k opakování údajů v různých částech vyhodnocení. Již jednou řečené, může být dále pouze doplněno či zpřesněno. Struktura vyhodnocení má být koncipována tak, aby následná kapitola vycházela z předcházející.

Hodnotí se vliv územního plánu na udržitelný rozvoj území jako celku, nikoliv jeho jednotlivých záměrů nebo částí.

Popis stavu území do vyhodnocení nepatří. Je součástí územně analytických podkladů, případně též odůvodnění územního plánu.

Použité zkratky

ORP	obec s rozšířenou působností
PRURÚ	podklady pro rozbor udržitelného rozvoje území
PÚR	politika územního rozvoje
RURÚ	rozbor udržitelného rozvoje území
ÚAP	územně analytické podklady
ÚP	územní plán
ÚPD	územně plánovací dokumentace
„vyhodnocení“	vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území
ZÚR	zásady územního rozvoje

Použité zdroje

- [1] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 68/2007 Sb.
- [2] Vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti.
- [3] Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.
- [4] Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů.
- [5] Vyhláška č. 457/2001 Sb., o odborné způsobilosti a o úpravě některých dalších otázek souvisejících s posuzováním vlivů na životní prostředí.
- [6] Vyhláška č. 468/2004 Sb., o autorizovaných osobách podle zákona o ochraně přírody a krajiny.
- [7] Sdělení MŽP č. 16/2006 (Věstník MŽP č. 7/2006).
- [8] Politika územního rozvoje ČR 2006
- [9] Metodika pořizování ÚAP, ÚÚR, Brno, 2007 (<http://www.uur.cz/default.asp?ID=2824>)
- [10] Principy a pravidla územního plánování, ÚÚR, Brno, 2007 (<http://www.uur.cz/default.asp?ID=2571>)
- [11] Uplatnění principů udržitelného rozvoje v územním plánování - Návrh aplikace principů udržitelného rozvoje v podmínkách ČR, Prof. Ing. arch. Karel Maier, CSc a kol., FA ČVUT, Praha, 2006 (http://gis.cvut.cz/projekty/udrz_mmr/navrh_aplikace_principu.pdf)
- [12] Modelové ověřování ÚAP ORP (Kyjovsko), OÚP MMR, Praha, 2005
- [13] ÚAP Jihomoravského kraje – modelové zpracování, OÚP MMR, Praha, 2007
- [14] Rozbor udržitelného rozvoje území – pilotní projekt „Ověření tvorby ÚAP kraje pro území části Královéhradeckého kraje – okresu Jičín“, EKOTOXA Opava s.r.o., 2006

Přílohy

1. Schéma vyhodnocení vlivů územních plánů na udržitelný rozvoj území
2. Modelové ověření využitelnosti metodického pokynu „Vyhodnocení vlivů územních plánů na udržitelný rozvoj území“ na konkrétním územním plánu (za stavu, kdy nejsou k dispozici územně analytické podklady)

Příloha 1

Schéma vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území			
Obsah vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území podle přílohy č. 5 k vyhlášce č. 500/2006 Sb.		Hlavní podklad pro zpracování	
A	Vyhodnocení vlivů územního plánu na životní prostředí podle přílohy stavebního zákona pokud příslušný orgán uplatnil požadavek na toto vyhodnocení	příloha stavebního zákona	
B	Vyhodnocení vlivů územního plánu na území Natura 2000 pokud orgán ochrany přírody závažný vliv na tato území nevyloučil	stavební zákon, zákon č. 114/1992 Sb.	
C	Vyhodnocení vlivů územního plánu na stav a vývoj území podle vybraných sledovaných jevů obsažených v územně analytických podkladech	ÚAP ORP, část PRURÚ (sledované jevy)	
D	Předpokládané vlivy na výsledky analýzy silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb v území		
	D.I	vliv na eliminaci nebo snížení hrozeb řešeného území	ÚAP ORP, část RURÚ (SWOT analýzy)
	D.II	vliv na posílení slabých stránek řešeného území	
	D.III	vliv na využití silných stránek a příležitostí řešeného území	
D.IV	vliv na stav a vývoj hodnot řešeného území	ÚAP ORP, část PRURÚ (hodnoty)	
E	Vyhodnocení přínosu územního plánu k naplnění priorit územního plánování Popis míry a způsobu naplnění priorit územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území, jež byly schváleny v politice územního rozvoje/zásadách územního rozvoje	priority ZÚR a nebo PÚR	
F	Vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území - shrnutí		
	F.I	Vyhodnocení vlivů územního plánu na vyváženost vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území, jak byla zjištěna v rozboru udržitelného rozvoje	ÚAP ORP, část RURÚ (vyhodnocení vyváženosti)
F.II	Shrnutí přínosu územního plánu k vytváření podmínek pro předcházení <ul style="list-style-type: none"> • zjištěným rizikům ovlivňujícím potřeby života současné generace obyvatel řešeného území • předpokládaným ohrožením podmínek života generací budoucích 	ÚAP ORP, část RURÚ (určení problémů k řešení v ÚPD)	

Příloha 2

Modelové ověření vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území dle metodického pokynu na konkrétním územním plánu

Východiska

Dále uvedená ukázka konkrétního zpracování Vyhodnocení vlivu návrhu územního plánu na udržitelný rozvoj území je ukázkou práce v situaci, kdy:

- souborné stanovisko bylo schváleno před účinností nového stavebního zákona,
- koncept nebyl zpracován ve variantách,
- v konceptu byla požadována SEA, která byla souběžně s konceptem zpracována a její výsledky byly do konceptu zapracovány,
- neexistují územně analytické podklady.

Vyhodnocení vlivu územního plánu města „X“ na udržitelný rozvoj území

Územní plán vytváří předpoklady k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot v území zejména se zřetelem na péči o životní prostředí a ochranu jeho hlavních složek – půdy, vody a ovzduší.

A. Vyhodnocení vlivů územního plánu na životní prostředí

Dokumentace vyhodnocení vlivů na životní prostředí SEA

Dle závěru zjišťovacího řízení na krajském úřadě byl Územní plán města „X“ posuzován ve smyslu zákona č. 100/2001 o posuzování vlivů na životní prostředí. Součástí konceptu Územního plánu města „X“ bylo vyhodnocení vlivu na životní prostředí zpracované dle § 19 v přiměřeném rozsahu dle přílohy č. 9 zákona. Jeho závěry byly v návrhu územního plánu respektovány.

Záměry, které byly předmětem posuzování:

- parkovací plochy (parkoviště pro návštěvníky koupaliště a stadionu, garáže v sousedství firmy Kepák ve čtvrti Majrov),
- kemp,
- rozvojová plocha pro výrobu a podnikání,
- parní úzkorozchodná železnice.

Kompenzační opatření pro eliminaci potenciálních závažných negativních vlivů na životní prostředí

Parkoviště pro návštěvníky koupaliště a stadionu – jsou doporučeny bohaté vegetační úpravy, které mohou v době olistění ovlivnit větrné proudění a zčásti absorbovat (případně povrchově absorbovat) některé polutanty.

Parkovací plocha u areálu Kepák a.s. – vzhledem k tomu, že se na základě dostupných informací nepředpokládá významné hlukové ani imisní zatížení okolí během existence záměru, není v tomto ohledu nutné navrhovat žádná kompenzační opatření.

Kemp – vyvarovat se jakýchkoli zásahů do VKP „U Koupaliště“ – je nutné dodržet oplocení vně VKP tak, aby se žádná část VKP nenacházela uvnitř areálu.

Rozvojová plocha pro výrobu a podnikání – (jižně od fy Kepák) – vzhledem k nebezpečí zvýšení nákladní dopravy projíždějící přes obec bylo doporučeno navrhnout alternativní lokality v severní části obce. Po zvážení dostatečné rozlohy ploch výroby a skladování v lokalitě Síčka, která má rezervy ve využití, byla přehodnocena potřebnost této návrhové plochy a využití této lokality (č. 16) bylo změněno na plochu smíšenou.

Parní úzkorozchodná železnice – vzhledem k tomu, že se předpokládá nárazové turistické využití, byl navrhovaný záměr shledán jako akceptovatelný. Ukončení trati se předpokládá již u bývalého dolu Jindřich.

Vlivy vyvolané existencí záměrů uvedených v zadání Územního plánu města „X“ na PP Rybičková skála – u žádného navrhovaného záměru nelze předpokládat jakýkoli vliv na přírodní památku „Rybičková skála“, zejména proto, že se PP Rybičková skála fakticky nachází mimo řešené území.

B. Vyhodnocení vlivů územního plánu na území Natura 2000

Dle vyjádření Odboru životního prostředí krajského úřadu ke konceptu nemůže mít Územní plán města „X“ významný vliv na žádnou evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast.

C. Vyhodnocení vlivů územního plánu na stav a vývoj území podle vybraných sledovaných jevů obsažených v územně analytických podkladech

Návrh územního plánu je zpracováván v situaci, kdy územně analytické podklady ORP, povinný územně plánovací podklad dle nového stavebního zákona, ještě nejsou k dispozici. Územně analytické podklady jsou v podstatě obdobou průzkumů a rozborů, které byly pro Územní plán města „X“ podrobně zpracovány. Vyhodnocení územního plánu se proto vztahuje k informacím, vycházejícím z průzkumů a rozborů.

Účelné využití zastavěného území

V zastavěném území města „X“ je minimum rezervních ploch pro rozvoj města. Potenciálně rozvojová plocha mezi areálem Kepák Group, a.s. na západě města a obytným územím u ulice Boženy Němcové není vhodná pro rozvoj bydlení nebo občanského vybavení (hluková zátěž z výrobního areálu), vhodné je její využití pro řešení deficitu parkování v území vybudováním hromadných garáží.

Rozvoj města se z výše uvedených důvodů předpokládá především na nových plochách vně zastavěného území města. Směry rozvoje doplňují zástavbu v úsecích roztržštěné zástavby a na plochách navazujících na zástavbu tak, aby nově urbanizované rozvojové plochy navazovaly na zastavěné území obce a využívaly stávající komunikační síť.

D. Předpokládané vlivy územního plánu na výsledky analýzy silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb v území

Základní socioekonomická charakteristika vývoje města „X“

- trvalý pokles počtu trvale bydlícího obyvatelstva (město je evidentně v příliš vzdálené zóně zázemí centra aglomerace a úbytek obyvatelstva tak není vyrovnáván rezidenční suburbanizací);
- výrazné demografické stárnutí obyvatelstva města dané razantním poklesem podílu složky 0 – 14 let, mírným poklesem produktivní složky (15 – 69) a intenzivním nárůstem podílu poproduktivní složky obyvatelstva (60+) - viz. stoupající hodnoty ukazatele tzv. indexu stáří;
tento vývoj lze chápat jako negativní a potenciálně zvyšující nároky na veřejné finance (domovy důchodců, sociální péče, apod.)
- útlum zaměstnanosti v primárním sektoru a v průmyslu, naopak nárůst podílu stavebnictví a mírný růst relativního zastoupení sektoru služeb; změny sektorové struktury jsou doprovázeny poklesem počtu obsazených pracovních míst a související změnou dojížděkových proudů za prací;
zatímco v roce 1991 vyjíždělo za prací cca 52 % ekonomicky aktivních, v roce 2001 to bylo již cca 62 % (nárůst o 10 procentních bodů); výrazně také poklesla pracovní funkce města pro širší zázemí – absolutní hodnoty dojížděky za prací do města „X“ poklesly v roce 2001 na méně než polovinu stavu roku 1991;
- demografický vývoj je kopírován vývojem v oblasti bydlení, vývoj počtu bytů má spíše stagnující charakter, intenzita nové bytové zástavby je poměrně nízká a to jak v segmentu bytových domů, tak i v segmentu domů rodinných (viz hodnocené období 1997 – 2006);
především kvůli významné časové vzdálenosti od centra aglomerace jako dominantního centra pracovních příležitostí není proces rezidenční suburbanizace příliš rozvinut (alespoň vzhledem k velikosti města);
- sledování migrační atraktivity města potvrzuje výše zmíněné – město obyvatelstvo migrací spíše ztrácí (viz záporné migrační saldo ve sledovaném období 2000 – 2006).

E. Vyhodnocení přínosu územního plánu k naplnění priorit územního plánování

Zásady územního rozvoje nejsou k dispozici. Kapitola se proto zabývá prioritami územního plánování stanovenými v politice územního rozvoje.

Kvalita životního prostředí

V územním plánu jsou navrhována opatření směřující k posílení celkové ekologické stability a estetické hodnoty krajiny. Město má šanci odstranit negativní pozůstatky těžby – některé původně negativní prvky v organismu města přeměnit ve výhody – halda, násep

bývalé vlečky (pešung) - a obnovit přírodní rámec odstraněním negativních jevů – divokých skládek ve stržích, rekultivací bývalé skládky a dokončením rekultivace haldy.

Pro zvýšení retenční schopnosti krajiny jsou navrženy plochy zeleně a poldry, z toho dva na sousedním katastru obce „Y“. Doporučujeme řešit ve spolupráci s obcí „Y“.

Hospodářský rozvoj

Celkově se jedná o ekonomicky slabý mikroregion se slabou a málo se rozvíjející podnikatelskou základnou. Po útlumu těžby uhlí zůstalo na území města „X“ dostatek ploch vhodných pro pracovní aktivity, nyní v majetku soukromých firem. Jejich kapacita není dostatečně využita - cílem je tuto situaci zlepšit a areály zapojit do struktury města jejich otevřením, tak aby byly využity možnosti pro vytvoření pracovních příležitostí.

Sociální vztahy a podmínky

Počet obyvatel z 4358 v roce 1970 v souvislosti s útlumem těžby klesl až na 3940 v roce 2001. Poté dochází k drobnému růstu – 4086 v roce 2003, dlouhodobý trend je však klesající počet obyvatel (3874 obyvatel v roce 2006). Většina obyvatel dojíždí za prací mimo město. Město však má potenciál pro rozvoj bydlení, podpořený i rozvojovými plochami jak v oblasti občanské vybavenosti, tak posílením funkce rekreace a sportu, to vše v kvalitním životním prostředí.

Hodnoty kulturního dědictví

Obě nemovité kulturní památky na území města „X“ – kostel sv. Martina a těžní věž dolu Simson jsou územním plánem respektovány.

Zajímavým námětem je vybudování úzkorozchodné železnice spojené s muzeem průmyslových železnic a hornictví v mikroregionu. Nabízí se možnost zachovat některá technická zařízení dokreslující hornickou minulost města „X“.

F. Vyhodnocení vlivů územního plánu na udržitelný rozvoj území - shrnutí

Vzhledem k tomu, že nebyly doposud zpracovány územně analytické podklady, zejména rozbor udržitelného rozvoje území, nemohlo být vyhodnocení vztaženo k těmto materiálům. Vztahuje se k informacím z průzkumů a rozborů a z hodnocení SEA a k základní socioekonomické charakteristice vývoje města „X“.

F.I. Vyhodnocení vlivů územního plánu na vyváženost vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území

Útlum těžby ve městě „X“ má vliv na krajinu a přírodní prostředí a také na sociální a ekonomické podmínky.

Územní plán města „X“ proto přispívá k vyváženosti vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území dále popsaným způsobem:

Zlepšení životního prostředí a obnova krajiny

- dokončení rekultivace haldy, která tvoří dominantu území a má potenciál jako cíl vycházek s vyhlídkou, rekultivace bývalé skládky, revitalizace strží, využití náspu bývalé vlečky pro pěší a cyklistickou stezku,
- územní systém ekologické stability,
- ochrana území před záplavami - zvýšení retenční schopnosti krajiny bude dosaženo vybudováním poldrů, rybníka, průlehů a zasakovacích pásů zeleně,
- příležitost orientovat zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny,
- zkvalitnění technické infrastruktury – je navržena oddílná kanalizace a zásobení rozvojových ploch sítěmi,
- záměr na vybudování sběrného dvora tříděného odpadu v obci,

Ochrana kulturního dědictví

- nemovité kulturní památky na území města „X“ – kostel sv. Martina a těžní věž dolu Simson jsou územním plánem respektovány,
- vybudování úzkorozchodné železnice spojené s muzeem průmyslových železnic a hornictví v mikroregionu. Nabízí se možnost zachovat některá technická zařízení dokreslující hornickou minulost města „X“,
- zachování rostlé urbanistické struktury území v nejstarší čtvrti Dolina,
- regenerace urbanizovaného prostředí – revitalizace sídlišť a veřejných prostranství, zlepšení prostupnosti území pěším propojením areálu bývalého dolu Jindřich.

Podmínky pro přiměřený rozvoj města

- město má potenciál pro rozvoj bydlení jak v oblasti občanské vybavenosti, tak v kvalitním životním prostředí. Je podpořen nabídkou rozvojových ploch bydlení, občanské vybavenosti, sportu a služeb. Je signalizován zájem o výstavbu rodinných domů ve městě „X“,
- vzhledem k trendu stárnutí obyvatel jsou navrženy plochy pro penzion pro důchodce a rehabilitační centrum,
- rozvoj turistického ruchu – zvýšení atraktivity města rozvojem ploch sportu, vybudováním kempu a malého penzionu, úzkokolejně železnice s muzeem průmyslových železnic a hornictví, vybudování cyklotrasy,
- doprava - vybudování okružní křižovatky, vyřešení parkování pro koupaliště a sportovní areál, doplnění parkovišť v centrální části, výstavba hromadných garáží,
- restrukturalizace ekonomiky - plochy výroby po ukončení těžby uhlí mají dostatečnou rozlohu - cílem je zlepšit využívání areálů a zapojit je do struktury města. Bylo navrženo otevření areálu bývalého dolu Jindřich, tak aby jej bylo možno rozdělit na menší areály a vytvořit tím možnosti pro pracovní příležitosti. Část areálu je navržena pro přestavbu na plochu smíšenou,
- návrh otevření areálu firmy Kepák (bývalého dolu Jindřich) s pátevní komunikací umožní ekonomické využití areálu pro podnikání a rozvoj pracovních příležitostí,
- možnost využití volných ploch v areálu bývalého zemědělského družstva pro nerušící výrobu,
- při výstavbě je potřeba počítat s omezeními, způsobenými pozůstatky po těžební činnosti, např. poddolované území.

F.II. Shrnutí základního přínosu územního plánu

- předcházení úbytku obyvatel návrhem dostatečného rozsahu nových ploch pro bydlení a nových ploch občanské vybavenosti veřejného charakteru a ploch pro sport a rekreaci,
- předcházení nedostatku pracovních příležitostí vytvářením územních podmínek pro vznik pracovních příležitostí zejména v terciérní sféře,
- předcházení vzniku brownfields otevřením podvyužitých výrobních areálů pro podnikání,
- zvýšení ekologické stability krajiny ochranou existující zeleně, návrhem ÚSES a opatření pro udržení vody v krajině.

NEAKTUÁLNĚ